

Amendement Tekstwijzigingen Regionale Omgevingsagenda 'Weerbaar Lopikerwaard'

De raad, in vergadering bijeen op 28 mei 2020,

besluit:

het ontwerpbesluit bij het raadsvoorstel (20R.00329) Regionale Omgevingsagenda Lopikerwaard als volgt te wijzigen:

1. De Regionale Omgevingsagenda Lopikerwaard 2040 vast te stellen, met inachtneming van de volgende wijzigingen:

- a. De volgende passages uit de Regionale omgevingsagenda aan te passen:

Pagina 14:

'De Lopikerwaard is onderdeel van het Nationaal Landschap het Groene Hart. De regio wordt hoog gewaardeerd, vooral vanwege de ruimte voor natuur en de openheid van het landschap. De Lopikerwaard kent dan ook verschillende stukken natuurlijk beheerd agrarisch gebied (weidevogelgebied) en Natuurnetwerk Nederland. In de natuurgebieden is de biodiversiteit hoger dan in het agrarisch gebied, waar de biodiversiteit sterk druk staat. Sinds 1990 is in Nederland het aantal boerenlandvogels – als indicatie voor de biodiversiteit - met de helft gedaald.'

Vervangen door:

'De Lopikerwaard is onderdeel van het Nationaal Landschap het Groene Hart. De regio wordt hoog gewaardeerd, vooral vanwege de ruimte voor natuur en de openheid van het landschap. De Lopikerwaard kent dan ook verschillende stukken natuurlijk beheerd agrarisch gebied (weidevogelgebied) en Natuurnetwerk Nederland. Biodiversiteit wordt in de verschillende gebieden van de Lopikerwaard gestimuleerd.'

Pagina 16:

'Door de schaalvergroting, de sterk vergrijzende agrarische beroepsgroep en opvolgingsprobleem zal een groot deel van de agrarische bedrijven genoodzaakt zijn om te stoppen. In de Lopikerwaard nam in de periode 2000-2018 het aantal agrarische bedrijven met 30% af. De regio Lopikerwaard heeft nu al te maken met vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). Grofweg voor een derde van de vrijkomende stallen kan geen nieuwe functie gevonden worden, met leegstand als gevolg (WUR). Dit kan de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied onder druk zetten.

Ook het agrarisch bedrijfsmodel zal de komende decennia veranderen. Er is een omslag naar kringlooplandbouw in aantocht. Deze circulaire bedrijfsvoering richt zich op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen en producten en het zo veel mogelijk voorkomen van reststoffen, afval en schade aan het milieu. Wel is het zo dat het verlagen van de milieudruk via kringlooplandbouw de ruimtevrage in het gebied vergroot, doordat voor deze extensivering extra landbouwgrond nodig is. In het veenweidegebied staat het verdienmodel van boeren, door een stapeling aan opgaven (waterberging, CO2-uitstoot terugdringen door bodemdaling tegen te gaan),

extra onder druk.'

Vervangen door:

'Door de schaalvergroting, de sterk vergrijzende agrarische beroepsgroep en opvolgingsprobleem zal een groot deel van de agrarische bedrijven genoodzaakt zijn om te stoppen. In de Lopikerwaard nam in de periode 2000-2018 het aantal agrarische bedrijven met 30% af. De regio Lopikerwaard heeft nu al te maken met vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's). De huidige landbouwfunctie vervalt en er komt een (iets) gewijzigde functie voor terug. Dit kan zorgen voor een gewijzigd/kwaliteit van het landelijk gebied.

Ook het agrarisch bedrijfsmodel zal de komende decennia veranderen. Kringlooplandbouw wordt in de Lopikerwaard verder doorontwikkeld. Deze circulaire bedrijfsvoering richt zich op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen en producten en het zo veel mogelijk voorkomen van reststoffen, afval en schade aan het milieu. Wel is het zo dat het verlagen van de milieudruk via kringlooplandbouw de ruimtevraag in het gebied vergroot, doordat voor deze extensivering extra landbouwgrond nodig is. In het veenweidegebied staat het verdienmodel van boeren, door een stapeling aan opgaven (waterberging, CO2-uitstoot terugdringen door bodemdaling tegen te gaan), extra onder druk.'

Pagina 19:

' (...) In de hele regio liggen daken van grote panden vol met zonnepanelen en zorgen windmolens voor een belangrijk aandeel in de Lopikerwaardse energievoorziening. Ook langs de spoor- en snelwegen staan grote windmolens die de regio van energie voorzien. En dat is goed verdienen. Want de Lopikerwaard kan door de verduurzaming veel bijdragen aan bijvoorbeeld innovaties in de agrarische sector en voorzieningen in de kleine kernen. (...)'

Vervangen door:

' (...) In de hele regio liggen daken van grote panden vol met zonnepanelen en zorgen windmolens voor een aandeel in de Lopikerwaardse energievoorziening. Het landschap wordt hoog gewaardeerd. Daarom is het van belang dat de windmolens zorgvuldig worden ingepast in het landschap. Bijvoorbeeld wordt gedacht aan plaatsing langs bestaande infrastructuur. Van alle energie die wordt opgewekt in de regio is de helft in lokaal eigenaarschap. De opbrengsten hieruit kunnen bijdragen aan bijvoorbeeld innovaties in de agrarische sector en voorzieningen in de kleine kernen. (...)'

Pagina 29 (punt 3 bij Benut bedrijventerreinen als duurzame en economische knooppunten):

Realiseren windenergie op en rond bedrijventerreinen, zo dicht mogelijk bij (grote) afnemers.

Vervangen voor:

Ruimte geven aan het realiseren van windenergie op en rond bedrijventerreinen, zo dicht mogelijk bij (grote) afnemers.

Pagina 30.

De agrarische sector van de Lopikerwaard is altijd van vitaal belang geweest voor de kernen en omliggende regio. Niet alleen als voedselproducent, maar ook als ruimtelijk-economische drager van het gebied en hoeder van het landschap. Met de ontginning van de veengronden en de verkaveling werd de Lopikerwaard steeds aangepast aan de eisen en kansen van de tijd. Onze inwoners en (agraris)ch ondernemers zijn gewend om te innoveren. Momenteel staat de agrarische sector opnieuw op een kantelpunt. Door een stapeling van opgaven staan veel van onze boeren, veelal middelgrote familiebedrijven, onder druk. Dit komt door gebrek aan opvolging, door schaalvergroting als dominante trend, maar ook door een andere maatschappelijke blik op de landbouw. Bodemdaling, vernatting van veengebieden en klimaatverandering, vereisen een nieuw type agrarische bedrijfsvoering. Zowel vanuit de maatschappij als vanuit rijksbeleid klinkt een roep om kringlooplandbouw door. Dit is een grote uitdaging voor de Lopikerwaard, als wel het gehele Groene Hart. Toch zien we veel kansen op het gebied van voedsel, landschap, recreatie, zorg en ook energie. Wij zien daarom de transitie naar een toekomstbestendige en een op kringlopen gestoelde voedselproductie als een belangrijke opgave voor de Lopikerwaard. Essentieel hierbij is het verdienmodel van de boer; wij vinden het belangrijk dat agrariërs die verder willen boeren een goed inkomen kunnen verdienen en dat ze hun bedrijf voortzetten met respect voor landschap en natuur. Ideeën zoals de ontwerpstudie 'Grote Vriendelijke Reus' laten zien dat er kansen liggen. Daarom zien wij voor alle overheden een actieve rol weggelegd om samen met deze boeren te werken aan een toekomstbestendige agrarische sector, mét een goed verdienmodel; een new deal tussen boer en burger.

Vervangen door:

De agrarische sector van de Lopikerwaard is altijd van vitaal belang geweest voor de kernen en omliggende regio. Niet alleen als voedselproducent, maar ook als ruimtelijk-economische drager van het gebied en hoeder van het landschap. Met de ontginning van de veengronden en de verkaveling werd de Lopikerwaard steeds aangepast aan de eisen en kansen van de tijd. Onze inwoners en (agraris)ch ondernemers zijn gewend om te innoveren. Momenteel staat de agrarische sector opnieuw op een kantelpunt. Door een stapeling van opgaven staan veel van onze boeren, veelal middelgrote familiebedrijven, onder druk. Dit heeft verschillende oorzaken, onder andere het gebrek aan opvolging en de andere maatschappelijke blik op de landbouw. Zowel vanuit de maatschappij als vanuit rijksbeleid klinkt een roep om kringlooplandbouw door. We zien binnen de Lopikerwaard veel kansen om dit verder te ontwikkelen. Ook zien we veel kansen op het gebied van voedsel, landschap, recreatie, zorg en ook energie. Wij zien daarom de transitie naar een toekomstbestendige en voortzetting van een op kringlopen gestoelde voedselproductie als een belangrijke opgave voor de Lopikerwaard. Essentieel hierbij is het verdienmodel van de boer; wij vinden het belangrijk dat agrariërs die verder willen boeren een goed inkomen kunnen verdienen en dat ze hun bedrijf voortzetten met respect voor landschap en natuur. Wij zien voor alle overheden een actieve rol weggelegd om samen met deze boeren te werken aan een toekomstbestendige agrarische sector, mét een goed verdienmodel; een new deal tussen boer en burger.

Pagina 38 (Ontwikkelprincipe 5.3)

Realiseer windenergie op en rond bedrijventerreinen, zo dicht mogelijk bij (grote) afnemers

We zetten in op een energie-efficiënte leefomgeving. Daarom kijken we eerst naar onze bedrijventerreinen als locatie om grootschalige en duurzame energieopwekking te realiseren. Hier kunnen we immers vraag en aanbod dicht bij elkaar brengen, door energieopwekking dichtbij grote afnemers te realiseren. Het gaat daarbij niet alleen om zonne-energie, maar ook om de (grootschalige) opwek van windenergie.

Vervangen door:

Ruimte geven aan het realiseren van windenergie op en rond bedrijventerreinen, zo dicht mogelijk bij (grote afnemers).

We zetten in op een energie-efficiënte leefomgeving. Daarom geven we ruimte op onze bedrijventerreinen als locatie om grootschalige en duurzame energieopwekking te realiseren. Hier kunnen we immers vraag en aanbod dicht bij elkaar brengen, door energieopwekking dichtbij grote afnemers te realiseren. Het inzetten op energie-efficiënte leefomgeving gaat in overleg met de grote afnemers waarbij ook ruimte is voor nieuwe ideeën/ initiatieven.

- b. De volgende passages uit de Regionale Omgevingsagenda te schrappen:

Pagina 39 (Ontwikkelprincipe 5.4):

Gebruik grote infrastructuur zoals de rivier en snelwegen als drager van de collectieve energieopwekking en hanteer een lijnopstelling. Voor de grootschalige collectieve energieopwekking hanteren we grote infrastructuur in het gebied als drager. Denk hierbij aan rivieren en snelwegen. Voor de windmolens zetten we in op een lijnopstelling en de best beschikbare techniek. Een opstelling van windturbines dient een logisch geheel te vormen.

Pagina 39 (Ontwikkelprincipe 5.5):

Zorgvuldige inpassing van collectieve energieopwekking in een lijnopstelling voortbouwend op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de polder. Als Lopikerwaard zijn we ons bewust van onze regionale verantwoordelijkheid voor het opwekken van duurzame energie, maar willen we hier zeer zorgvuldig mee omgaan. Opwek van collectieve energie doen we daarom altijd zo dat het onze landschappelijke- en cultuurhistorische waarden zo min mogelijk aantast. Bijvoorbeeld door het benutten van de ontginningsassen als belangrijke lijn in het landschap. Daarbij gaan we ook altijd uit van een wederkerigheid; we brengen de kosten en baten samen.

- c. Ter vervanging van bovenstaande ontwikkelprincipes de volgende passage toe te voegen als nieuw Ontwikkelprincipe 5.4:

Zorgvuldige inpassing van collectieve energieopwekking (onder andere zon- en windenergie) voortbouwend op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de polder.

Als Lopikerwaard zijn we ons bewust van onze regionale verantwoordelijkheid voor het opwekken van duurzame energie, maar willen we hier zeer zorgvuldig mee omgaan. Opwek van collectieve energie doen we daarom altijd zo dat het onze

landschappelijke- en cultuurhistorische waarden zo min mogelijk aantast. Daarbij gaan we ook altijd uit van een wederkerigheid; we brengen de kosten en baten samen. Minstens de helft van alle opgewekte energie is in lokaal eigenaarschap.

Toelichting:

De voorstellen tot tekstwijzigingen hebben niet zozeer als doel om ambities bij te stellen of inhoudelijk een andere koers te gaan varen maar recht te doen aan de huidige situatie in de Lopikerwaard. Op een aantal punten in de omgevingsagenda wordt onzes inziens te snel voorbij gegaan aan de ontwikkelingen die al gaande zijn, zoals kringlooplandbouw, en die mogen ook benoemd worden. Of wordt er een te eenzijdig beeld geschept van de huidige situatie. Door middel van tekstvoorstellen trachten we dit beeld enigszins in balans te brengen zodat iedereen zich herkent in de tekst.

Met de huidige tekst met betrekking tot windenergie en grootschalig energieopwekking wordt in de Regionale Omgevingsagenda te ver vooruit gelopen op de zaken. Hoewel we voorstander zijn van windenergie lopen er nog verschillende discussies en besluitvorming nog aanstaande met betrekking tot het hoe, wat en waar van de grootschalige energieopwekking (RES).

Tot slot, in meerdere gemeenten leeft de wens dat bovenstaande tekstuele wijzigingen worden aangebracht. In meerdere gemeenten worden (of zijn inmiddels) de tekstuele wijzigingen voorgesteld middels een motie of amendement.

Namens,
ChristenUnie/SGP, Daphne van der Wind